

UCHWAŁA NR 119/XXI/2025
RADY GMINY KŁOMNICE

z dnia 22 grudnia 2025 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026 - 2029**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.) w związku z art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.) oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939), uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026 - 2029, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kłomnice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026r.

Przewodniczący Rady Gminy
Kłomnice

Paweł Kowalik

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026 - 2029

I. WPROWADZENIE

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1986 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 z późn. zm.) oraz ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939), samorząd gminy realizuje zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy gmin art. 7 ustawy o samorządzie gminnym, a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz

dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- - wychowawczych i socjoterapeutycznych,

- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii dotyczą w szczególności:

- zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- udzielania rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo- -rekreacyjnych dla uczniów, a tak że działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

W celu realizacji tych zadań opracowywany jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, który określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kłomnice na lata 2026 – 2029 zawiera zadania, które będą realizowane, z uwzględnieniem aktualnych potrzeb lokalnych oraz wykorzystaniem

istniejących zasobów służących rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnień od substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych. Program został opracowany na podstawie diagnozy problemów społecznych na terenie Gminy Kłomnice przeprowadzonej w 2024r.

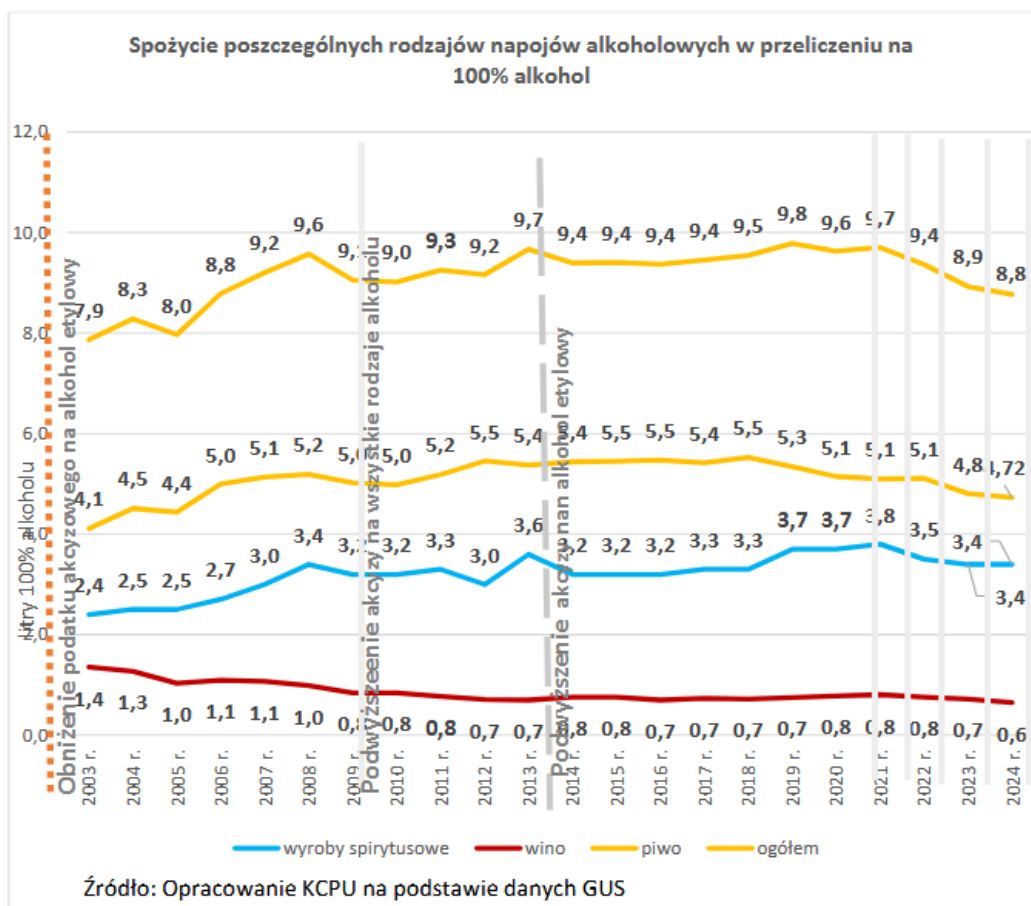
Celem głównym Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zjawiska picia alkoholu i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.

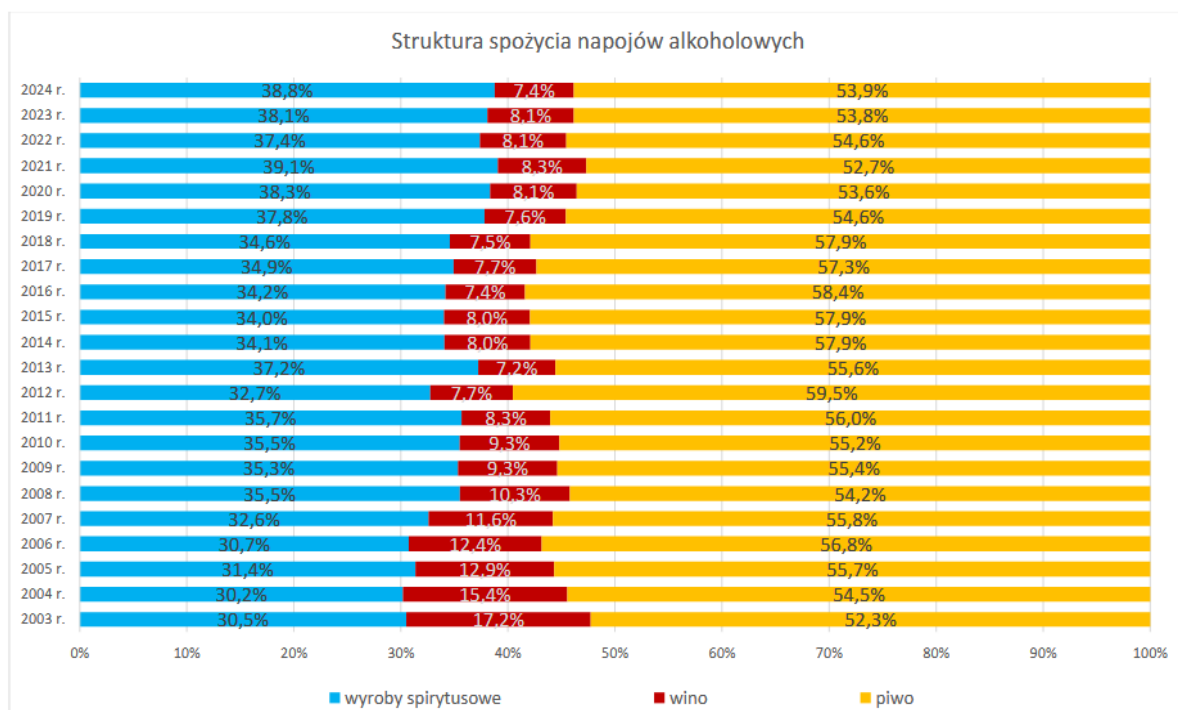
II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie. Wśród przyczyn popadania w alkoholizm zasadniczą rolę odgrywają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utrata zatrudnienia.

Przyjęło się sądzić, że Polacy piją alkohol często, w dużych ilościach. Należałoby więc wnioskować, że istnieje społeczne przyzwolenie, norma, która nie potępia częstego spożywania alkoholu, lecz przeciwnie – czyni je społecznie akceptowalnym wzorem postępowania. Zgodnie z danymi WHO (2022 r.): 11,9 litra czystego alkoholu na osobę w Polsce (w porównaniu do 5,2 litra średniej światowej).

Wg danych GUS spożycie w 2024 r. wyniosło 8,8 l czystego alkoholu w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Od trzech lat notuje się obniżenie wielkości spożycia napojów alkoholowych, przede wszystkim za sprawą zmniejszania ilości wypijanego piwa. Wielkość spożywania mocnych napojów alkoholowych pozostaje w tym czasie na porównywalnym poziomie.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych GUS; Dostawy na rynek krajowy oraz spożycie niektórych artykułów konsumpcyjnych na 1 mieszkańca,

Dane na temat wielkości spożycia napojów spirytusowych publikowane są w przeliczeniu na 100% alkoholu. W przypadku pozostałych rodzajów napojów alkoholowych obliczono ilość 100% alkoholu przyjmując założenie, iż w jednym litrze:

1. piwa zawartych jest 5,5% alkoholu,
2. wina (miodu pitnego) zawartych jest 12% alkoholu

Na potrzeby niniejszego programu zostało przeprowadzone badanie wśród dorosłych mieszkańców, dzieci i młodzieży a także wśród właścicieli i pracowników punktów sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych

Badanie problemów społecznych gminy na grupie dorosłych mieszkańców gminy Kłomnice zostało przeprowadzone na próbie 101 osób. Wśród nich 82,2% stanowiły kobiety, a 17,8% mężczyźni. Badani byli w wieku od 23 do 82 lat.

Badani ocenili, że najbardziej istotne problemy w gminie to problemy osób starszych i osób niepełnoprawnych. Dodatkowo osoby wskazywały bezrobocie, przemoc w rodzinach i alkoholizm. Wśród grup osób najbardziej odczuwających skutki problemów społecznych mieszkańcy wyróżniali osoby i rodziny z problemem alkoholowym (60,4%), osoby starsze (54,5%) oraz osoby i rodziny dotknięte bezrobociem (42,6%).

W ankiecie skierowanej do dzieci i młodzieży udział wzięło 223 osób, z czego 53,4% to kobiety/dziewczynki, a 44,4% mężczyźni/chłopcy. Były to osoby w wieku od 10 do 16 lat, najwięcej respondentów było w wieku 11, 12, 13 i 14 lat.

Na potrzeby niniejszej analizy zostało również przeprowadzone badanie wśród właścicieli i pracowników punktów sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych. W badaniu wzięło udział 35 punktów. 88,6% respondentów stanowiły kobiety, a 11,4% mężczyźni.

Dostępność ekonomiczna napojów alkoholowych

Im większa jest dostępność ekonomiczna alkoholu tym większe jest jego spożycie, a zatem prowadzenie odpowiedniej polityki cenowej jest jednym z podstawowych narzędzi służących ograniczaniu szkód powodowanych przez alkohol. Badania ekonomiczne przeprowadzone w wielu rozwijających się regionach świata pokazały, że zwiększenie podatków i cen prowadzi do redukcji używania alkoholu i wynikających z niego problemów².

Wg Światowej Organizacji Zdrowia WHO polityka cenowa wobec alkoholu to jedno z najbardziej efektywnych, łatwo dostępnych narzędzi mających na celu ograniczenie szkodliwego spożywania alkoholu. Podnoszenie ceny alkoholu, opóźnia rozpoczęcie używania alkoholu, spowalnia spożywanie coraz większych ilości alkoholu przez młodzież i ogranicza wśród niej intensywne okazjonalne spożywanie alkoholu (więcej na temat projektu SAFER można znaleźć na stronie <https://www.who.int/initiatives/SAFER>).

Wskaźnikiem obrazującym dostępność ekonomiczną napojów alkoholowych jest liczba butelek poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych, które można kupić za średnie miesięczne wynagrodzenie. Na zmianę dostępności wpływają więc zarówno różnice cenowe jak i wzrost wynagrodzenia. W 2023 r. po raz pierwszy od 14 lat zanotowano zmniejszenie się dostępności piwa, natomiast nadal wzrasta dostępność wina oraz mocnego alkoholu. Tendencja obniżania dostępności ekonomicznej piwa nie utrzymała się – w 2024 r. zanotowano wzrost dostępności o 13 p.p. – za przeciętne miesięczne wynagrodzenie można było kupić 2103 butelki piwa.

Niewiele mniejsza dynamika wzrostu dostępności dotyczy wina – o 12 p.p. (313 butelek). W przypadku mocnych napojów alkoholowych dostępność ekonomiczna wzrosła o 7 p.p. (238 butelek).

Pod względem częstości picia (dni picia) widoczne są również różnice pomiędzy kobietami i mężczyznami. Ogólnie konsumenci alkoholu piją go średnio przez 73 dni, czyli ponad 2 miesiące w roku, przy czym najczęściej piją piwo (61 dni w roku) i zdecydowanie

rzadziej wino czy napoje spirytusowe (14 dni w roku). Mężczyźni piją alkohol niemal trzykrotnie częściej niż kobiety (średnia 106 dni vs 37 dni), przy czym różnica ta jest głównie związana z częstszym piciem piwa przez mężczyzn (średnio 98 dni w roku dla mężczyzn i 21 dni w roku dla kobiet) i ponad dwukrotnie częstszym piciem napojów spirytusowych (20 dni) niż w przypadku kobiet (9 dni). Natomiast, jeśli chodzi o wino, to kobiety piją je niemal dwukrotnie częściej niż mężczyźni (18 dni vs 10 dni).

W obydwu grupach, kobiet i mężczyzn, zauważalna jest zgodność kolejności najważniejszych motywów do picia, choć te motywy nie są wskazywane jako wyjątkowo częste (na poziomie 20–30%). Najważniejsze motywy związane są z presją społeczną (picie podczas uroczystości oraz chęć dopasowania się) oraz z przyjemnością odczuwaną po wypiciu alkoholu (nastroj i uczucie towarzyszące picciu)¹.

Wśród dzieci i młodzieży z terenu gminy Kłomnice, większość badanych – 78,9% odpowiedziała, że nie uważa, aby w ich rodzinie piło się zbyt dużo alkoholu, 16,1% odpowiedziało, że nie zwraca na to uwagi, 4% jest zdania, że w ich dalszej rodzinie są osoby z problemem alkoholowym, a około 1% odpowiedziało, że uważa, że ich bliscy, np. rodzice spożywają zbyt dużo alkoholu. Około połowa badanych nie zna żadnej osoby pijącej alkohol, 32,7% zna do 5 takich osób, 12,1% zna do 10 osób, 1,3% do 20 osób, a 5,8% ponad 20 osób pijących alkohol. Ponadto największa część badanych dzieci i młodzieży – 41,3% osób odpowiedziało, że zakup alkoholu w ich środowisku przez osoby nieletnie jest bardzo trudny, niemal niemożliwy. Kolejna grupa – 29,6% uważa, że jest raczej trudny, 19,3% uważa, że jest trudny, ale możliwy, 7,6% uważa, że jest raczej łatwy, a 2,2% uważa, że jest bardzo łatwy i niemal każdy może kupić alkohol. Spośród badanych 8,5% miało kiedyś kontakt z alkoholem. Najwięcej badanych miało po raz pierwszy kontakt z alkoholem w wieku 11 lat – 4 osoby, 9 lat – 2 osoby oraz 12 lat – 2 osoby. Badani mieli również kontakt z alkoholem po raz pierwszy w wieku 6, 7, 10, 13 i 14 lat. Respondenci najczęściej sięgają po piwo, wódkę i szampan.

Rekomendacje do działania w powyższym zakresie to:

- podjęcie działań profilaktycznych na poziomie uniwersalnym wśród dzieci i młodzieży,
- prowadzenie szkoleń i warsztatów dla nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz opiekunów w świetlicach, mających na celu podniesienie kompetencji

¹ Raport „Uzależnienia w Polsce” KCPU 2023

w zakresie zwiększenia efektywności prowadzonych działań profilaktycznych oraz diagnozowania problemów wśród uczniów.

Koniecznym wydaje się również wzmocnienie potencjału rodziny i wzmocnienie czynnika chroniącego jakim jest pozytywna więź dziecka z rodzicami poprzez realizację warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców.

Wśród dorosłych mieszkańców Gminy Kłomnice badani zostali poproszeni o oszacowanie ile razy w ciągu miesiąca poprzedzającego badanie spożywali alkohol. 34,7% odpowiedziało, że w ciągu ostatniego miesiąca nie spożywali w ogóle alkoholu, 40,6% że spożyli od 1 do 2 porcji alkoholu, 18,8% 3 do 5 porcji, a 5,9% od 6 do 9 porcji.

Większość badanych odpowiedziała, że nie zdarzyło im się doznać przykrych przeżyć związanych z używaniem alkoholu. Jednak 27,7% miała takie doświadczenia.

Niemal wszyscy badani (95%) odpowiedzieli, że nie zdarzyło im się prowadzić pod wpływem alkoholu. Natomiast znaczna większość (90,1%) odpowiedziała, że nie zdarzyło im się prowadzić tzw. „na kacu”.

Większość badanych (61,4%) jest zdania, że alkohol powinno się móc nabywać od 21 r.ż., a około 38,6% uważa, że alkohol powinien być sprzedawany osobom od 18 r.ż.

Z kolei przedstawiciele punktów sprzedaży 54,3% badanych odpowiedziało, że alkohol powinien być sprzedawany od 18 roku życia, natomiast 45,7% uważa, że powinien być sprzedawany od 21 roku życia.

Na podstawie art. 12 ust. 1 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Rada gminy ustala, w drodze uchwały, maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy (miasta), odrębnie dla:

1. poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych,
2. zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży,
3. zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Zezwolenia, wydaje się oddzielnie na następujące rodzaje napojów alkoholowych:

- 1) do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo;
- 2) powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa);
- 3) powyżej 18% zawartości alkoholu.

Rada Gminy Kłomnice określiła uchwałą Nr 344.XLIII.2018 z dnia 22 czerwca 2018 r. liczbę 150 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych według następującego przeznaczenia:

- - przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży- 115,
- - przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży- 35.

Liczba mieszkańców w Gminie Kłomnice na koniec grudnia 2024 roku wynosiła 12 785 mieszkańców z tego powyżej 18 roku życia 10 598 osób.

CEIDG obejmuje 690 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy Kłomnice. W tej liczbie zawiera się 55 punktów sprzedaży napojów alkoholowych w tym 32 sprzedających alkohol powyżej 18%. Lokali gastronomicznych w których prowadzi się sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych jest 5.

W roku 2024 podobnie do lat ubiegłych przeprowadzono kampanię informacyjną dla sprzedawców napojów alkoholowych. Kampania obejmowała szkolenie sprzedawców i audyt punktów sprzedaży.

Szkolenie przeprowadzono we wszystkich punktach sprzedaży alkoholu na terenie Gminy Kłomnice. Celem realizowanego szkolenia było zwrócenie uwagi sprzedawców i świadków sprzedaży w sklepach, że dorosły wygląd nie oznacza pełnoletniości upoważniającej do zakupu napojów alkoholowych. Podczas audytu trener sprawdzał przestrzeganie warunków określonych przepisami prawa zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości.

Ocenie podlegały obszary :

- Informacja o szkodliwości spożywania alkoholu w miejscach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
- Informacja dotycząca zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim,
- Spożycie alkoholu w pobliżu sklepu,
- Usytuowanie: „ogródków piwnych”, „kawiarenek letnich” (przygotowane miejsce do spożycia alkoholu).
- Rozlokowanie sklepów z alkoholem (odległość od szkół, miejsc kultu religijnego),
- Zatrudnianie osób niepełnoletnich do podawania i sprzedaży napojów alkoholowych.

Wszystkie punkty mają zachowaną prawidłową odległość względem szkół i kościołów. Informacje dotyczące zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim umieszczone są we wszystkich punktach. Sprzedawcy zobowiązani zostali do przestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

Duża większość badanych (łącznie 85,7%) uważa, że kontrole punktów sprzedaży w gminie działają dobrze lub bardzo dobrze. Jedynie 11,4% uważa że średnio, natomiast 1 osoba jest zdania, że w ogóle nie działają.

W roku 2022 GKRPA odbyła 18 posiedzeń, w roku 2023 - 18 posiedzeń. W roku 2024 GKRPA odbyła 12 posiedzeń.

Do GKRPA wpłynęło: w roku 2021 – 28 , w roku 2022 – 26, w roku 2023- 36, a w roku 2024 – 23 wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zgłoszenia osób jako podejrzanych o nadużywanie alkoholu, Do Sądu przekazano w roku 2021- 15, w roku 2022 – 23, w roku 2023 - 32 a w roku 2024 - 20 spraw.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi nakłada na samorządy obowiązek prowadzenia punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin, których celem jest zdiagnozowanie problemów klienta w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie oraz zaplanowanie pomocy i udzielanie wsparcia dla osób korzystających z jego wsparcia.

W Gminie Kłomnice Punkt Konsultacyjny prowadzi Certyfikowany Specjalista Psychoterapii i Uzależnień w wymiarze 6 godzin tygodniowo z możliwością ich zwiększenia stosownie do potrzeb mieszkańców.

W okresie 2022-2025 Punkt Konsultacyjny przy Urzędzie Gminy w Kłomnicach czynny był w II raz w tygodniu środa – 3 godz., piątek – 3 godz. (łącznie 6 godzin tyg.)

W roku 2021 udzielono: 131, w roku 2022 udzielono 122, w roku 2023 - 118 a w roku 2024 – 125 porad, w tym dla uzależnionych odpowiednio 45, 47, 33, 38 porad

Punkt konsultacyjny ze względu na przyzwyczajenia odwiedzających go osób, w latach 2026-2030 czynny będzie w tych samych godzinach co w latach poprzednich.

Uzależnienie od narkotyków i dopalaczy

Uzależnienie od narkotyków jest specyficzne ze względu na różnorodność iniekcji oraz oddziaływania środków. Tak jak dla innych uzależnień, uzależnienie od narkotyków charakteryzuje się silną, nabytą potrzebą przyjmowania substancji. Badania przeprowadzone przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii wskazują, że używanie narkotyków jest mniej rozpowszechnione niż spożywanie alkoholu, dotyczy ono 4,7 % populacji Polaków w wieku 15-64 lat. W porównaniu do całej populacji najwyższe użytkowanie narkotyków dotyczy młodzieży i młodych osób dorosłych w wieku 15-34 lata.

Szerzeniu się narkomanii sprzyjają natomiast: coraz większa powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów.

Większość badanych wśród dzieci i młodzieży z terenu gminy Kłomnice nie zna nikogo, kto by używał narkotyków w ich otoczeniu, 6,7% zna do 5 osób korzystających z narkotyków, 1,8% do 10 takich osób, a jedna osoba odpowiedziała, że zna ponad 20 osób, które używają narkotyków, 5,4% badanych ma podejrzenia u kogo można zakupić narkotyki, a 1,8% wie u kogo.

Niepokojący może być fakt, że 7,2% respondentów uważa, że zakup narkotyków w ich środowisku jest możliwy: 1,8% uważa, że zakup narkotyków jest łatwy, 1,8% uważa, że jest raczej łatwy, 3,6% uważa, że jest trudny ale możliwy.

Aż 7,2% badanych zna do 5 osób używających dopalaczy, 1,3% do 10 osób, 0,9% do 20 osób, a 0,9% ponad 20 osób. Większość badanych nie wie u kogo kupuje się dopalacze, jednak 3,6% wie, a 5,4% podejrzewa,

Można uznać, że ponadprzeciętna liczba młodych osób uważa, że zakup dopalaczy w ich środowisku jest możliwy: 4% uważa że przy odpowiednich znajomościach można, 2,7% uważa, że jest raczej łatwo, natomiast 0,9% uważa, że kupić dopalacze w ich środowisku jest łatwo i każdy może to zrobić.

Najpopularniejszą substancją psychoaktywną wśród uczniów jest marihuana.

Rekomendacje do działania w powyższym zakresie to:

1. Systematyczne prowadzenie działań profilaktycznych w szkole mających na celu przekazanie wiedzy na temat konsekwencji społecznych, zdrowotnych i prawnych zażywania narkotyków i dopalaczy.
2. Organizowanie szkoleń dla nauczycieli i rodziców w zakresie uzależnień od narkotyków i dopalaczy.

Największa grupa dorosłych badanych (ok. 67,3%) określiła, że zakup narkotyków na terenie gminy jest trudny ale możliwy. Drugą najczęstszą odpowiedzią na pytanie dotyczące dostępności narkotyków, było „niemal niemożliwe”. Jednak należy zaznaczyć, że około 11,9% badanych uważa, że zakup narkotyków na terenie gminy Kłomnice jest łatwy i nie wymaga wysiłku.

Przemoc w rodzinie

Przemoc w rodzinie jest z kolei problemem mającym często swoje źródło w uzależnieniach i ubóstwie. Jej ofiarami są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore. Trudno jest ustalić liczbę osób zmagających się z problemami alkoholowymi, które niejednokrotnie są przyczyną występowania przemocy w rodzinie.

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej alkoholizmem bądź narkomanią, których skutkiem jest często przemoc, odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”. Procedura „Niebieskiej Karty” prowadzona jest przez Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Przemoc w rodzinie jest powszechnym problemem, w szczególności w stosunku do kobiet i dzieci. Można wyróżnić przemoc fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną oraz zaniedbanie. Sytuacja jest poważna, bo ofiary rzadko się do tego przyznają.

Ofiarą przemocy może być każdy bez względu na wiek, płeć, wykształcenie czy status społeczny. Do skutków przemocy należą: uszkodzenia ciała (rany, złamania, stłuczenia, siniaki, poparzenia, zadrapania itd.), zespół stresu pourazowego, życia w nieustającym stresie, strach, lęk, napady paniki, zaburzenia psychosomatyczne, bezsenność, zniszczenie poczucia mocy sprawczej, obniżenie poczucia wartości i godności, osłabienie psychicznych i fizycznych zdolności stawiania oporu, uogólniona niechęć i obawa do przedstawicieli płci sprawcy przemocy, znalezienie się w sytuacji bez środków do życia i jeszcze wiele, wiele innych.

Poniżej znajduje się tabelka przedstawiająca dane ilościowe dotyczące przemocy domowej w gminie, udostępnione przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

2021 r.

- Liczba interwencji **17**
- Dotyczące przemocy w rodzinie **14**
- Liczba ofiar przemocy w rodzinie (ogółem **14**), w tym: I. Kobiety **10**
II. Mężczyźni **1**
- III. Małoletni do 13 r.ż. **3**
- IV. Nieletni w przedziale 13-18 lat **0**
- Liczba sprawców przemocy domowej (ogółem **14**), w tym: I. Kobiety **2**
II. Mężczyźni **12**
- III. Nieletni **0**
- Liczba dzieci obecnych podczas interwencji **8**

Liczba interwencji **16**

- Dotyczące przemocy w rodzinie **13**

- Liczba ofiar przemocy w rodzinie (ogółem **21**), w tym:

I. Kobiety **14**

II. Mężczyźni **2**

III. Małoletni do 13 r.ż. **3**

IV. Nieletni w przedziale 13-18 lat

- Liczba sprawców przemocy domowej (ogółem **16**), w tym:

I. Kobiety **3**

II. Mężczyźni **3**

III. Nieletni **0**

- Liczba dzieci obecnych podczas interwencji **11**

2023 r.

- Liczba interwencji **18**

- Dotyczące przemocy w rodzinie **15**

- Liczba ofiar przemocy w rodzinie (ogółem **14**), w tym:

I. Kobiety **12**

II. Mężczyźni **1**

III. Małoletni do 13 r.ż. **1**

IV. Nieletni w przedziale 13-18 lat **0**

- Liczba sprawców przemocy domowej (ogółem **14**), w tym:

I. Kobiety **1**

II. Mężczyźni **13**

III. Nieletni **0**

- Liczba dzieci obecnych podczas interwencji **13**

W gminie Kłomnice w 2021 roku sporządzono 3 wnioski „Niebieskiej Karty”, w 2022 roku było to 8 wniosków, w 2023 roku 10, a w roku 2024r – 23 wnioski

Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że większość dzieci w swojej szkole czuje się bezpiecznie. Jednak 11,7% w szkole czuje się czasami niebezpiecznie, 3,6% zawsze czuje się niebezpiecznie, a 1,8% często czuje się niebezpiecznie. Większość respondentów (dzieci) odpowiedziała, że w ich otoczeniu nie ma osób, których się boją, ale warto zaznaczyć, że 13,5% badanych posiada takie osoby w swoim środowisku.

Najwięcej dzieci doznało w domach jakiejś formy obrażania. Odpowiedziało tak aż 45 osób. 37 badanych odpowiedziało, że ktoś z rodziny dał im klapsa, a 34 że ktoś z rodziny czytał ich prywatne wiadomości.

Największa część badanych usłyszała o zjawisku cyberprzemocy od nauczycieli – 56,9%, następnie rodziców – 41,6%, z Internetu – 37,1%. Co niepokojące, 18,8% respondentów była kiedyś obiektem zdjęć lub filmików, których publikacji sobie nie życzyła, a 4,5% była ofiarą publikacji kompromitujących materiałów.

Rekomendacje do działania w powyższym zakresie to:

1. Prowadzenie zajęć mających na celu poszerzenie wiedzy z zakresu problematyki przemocy, w tym konsekwencji jej stosowania. Koniecznym jest również włączenie rodziców w te działania.
2. Prowadzenie szkoleń dla nauczycieli, które pozwolą im rozwinąć kompetencje w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Z zebranych danych wynika, że mieszkańcy doświadczają najczęściej przemocy psychicznej, a na drugim miejscu wskazują przemoc ekonomiczną. Najczęściej ofiara przemocy w rodzinie doświadcza jej ze strony taty, męża/żony, partnera/partnerki, nieznajomych osób.

Skuteczność działań pomocowych w dużej mierze zależy od gotowości osób dotkniętych przemocą w rodzinie zarówno do podjęcia decyzji o skorzystaniu ze wsparcia instytucjonalnego rozumianego jako wsparcie instytucji czy organizacji udzielających pomocy osobom krzywdzonym lecz także konsekwentnej kontynuacji działań na rzecz poprawy swojego bezpieczeństwa. Najważniejszymi barierami zidentyfikowanymi jako utrudniające właściwe udzielenie pomocy osobom poszkodowanym pozostają właśnie kwestie związane z postawą i motywacją samej osoby doznającej przemocy do zmiany swojej życiowej sytuacji.

W ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego prowadzona jest procedura „Niebieskiej Karty”. W skład zespołu wchodzi między innymi przedstawiciel GKRPA, a do pracy w grupach roboczych w miarę potrzeb zapraszany jest pełnomocnik.

W roku 2024 powołano 26 grup roboczych w ramach których odbyło się 74 posiedzeń.

Uzależnienia behawioralne

Do grupy uzależnień behawioralnych zaliczają się rozbudowane i różnorodne objawy związane z częstym i powtarzalnym wykonywaniem tych samych czynności lub całych grup czynności. Najczęściej ich powtarzanie wywołuje pozytywne odczucia u osób z uzależnieniami behawioralnymi, takie jak przyjemność, euforia, zaspokojenie czy ulga.

W obecnie stosowanej klasyfikacji chorób, uzależnienia behawioralne zaliczane są do zaburzeń nawyków i popędów.

W przypadku dzieci częstym objawem i potencjalną przyczyną wystąpienia uzależnień behawioralnych jest osłabiona, niewystarczająca więź z rodzicami lub pozostałymi członkami rodziny. Również inne zaburzenia występujące w trakcie procesu wychowawczego mogą przekładać się na uzależnienie od wykonywania określonej czynności. Ocenia się, że dzieci,

które wychowywały się w atmosferze przemocy fizycznej lub były pozbawione więzi z rodzicami, mają większą tendencję do uzależnień behawioralnych.

Uzależnienia behawioralne to specyficzny rodzaj nałogu, który nie jest związany z zażywaniem substancji psychoaktywnych czy spożywaniem określonych pokarmów.

W obecnych czasach przybierają one na sile i dotyczą coraz większej liczby osób. Uzależnienie od konkretnych zachowań, a nie substancji, może skutecznie utrudnić codzienne funkcjonowanie. Czynności wynikające z uzależnień behawioralnych wykonywane są kompulsywnie, a uzależniony nie jest w stanie samodzielnie zapanować nad potrzebą ich zrealizowania.

Hazard

Obecnie coraz większy problem stanowią gry hazardowe. Wśród badanych sprzedawców z terenu gminy Kłomnice, 80% badanych nie prowadzi w swoich punktach sprzedaży zdrapek, ani kolektury lotto, ale w punktach, w którym są one w ofercie, klienci kupują je kilka razy dziennie.

Z badania przeprowadzonego wśród dzieci i młodzieży wynika, że najwięcej osób ma kontakt z używaniem zdrapek. 84 osoby przynajmniej raz w życiu używało zdrapek, 47 co najmniej raz w ciągu ostatniego roku, 35 raz na miesiąc, 7 raz w tygodniu, 7 kilka razy w tygodniu, 3 codziennie. Badani również mieli doświadczenie z graniem w lotto i inne gry liczbowe. Należy zaznaczyć, że 5 osób odpowiedziało, że gra na pieniądze w Internecie co najmniej raz w tygodniu, a 4 osoby odpowiedziały „raz w miesiącu”. Z diagnozy wynika, że badani są więc narażeni na uzależnienia od hazardu.

Korzystanie z urządzeń elektronicznych

Częstotliwość korzystania z urządzeń elektronicznych stanowi problem w szczególności wśród młodych ludzi. Dlatego też w prowadzonych badaniach sprawdzono jak sytuacja ta wygląda na terenie Gminy Kłomnice. Wyniki wskazują, że zdecydowana większość osób ma swoje urządzenie mobilne, czyli laptopa i/lub smartfona. Takiego urządzenia nie posiada jedynie 1,3% badanych. Najwięcej osób (25,6%) spędza przy tym urządzeniu do 20 godzin, 22% spędza do 30 godzin, 17,5% do 40 godzin, 9,9% do 50 godzin, 12,1% do 60 godzin, a 6,7% do 70 godzin. W pytaniu respondenci udzielali dodatkowych odpowiedzi. 6 osób dopisało, że spędza 3 godziny i mniej korzystając z urządzenia mobilnego, a 4 osób nie wie.

Badani najwięcej czasu poświęcają na gry komputerowe (56,1%) i YouTube (56,1%). Następnie na portale społecznościowe, np. Facebook, Instagram, TikTok (49,3% badanych);

komunikatory, np. Messenger, WhatsApp (52,5%). Dodatkowo 25,1% osób uczy się przy pomocy komputera.

Z urządzeń elektronicznych korzystają wszyscy dorośli mieszkańcy Gminy. Znaczna większość badanych spędza przed urządzeniami mobilnymi do 5 godzin tygodniowo lub mniej. 21,8% spędza do 10 godzin tygodniowo, 7,9% do 20 godzin tygodniowo, 4% do 30 godzin tygodniowo, 1% do 40 godzin tygodniowo i 2 % do 50 godzin tygodniowo.

Badani najczęściej używają urządzeń mobilnych i Internetu do komunikacji, np. poprzez Messenger, czy WhatsApp – 54%, do korzystania z portali społecznościowych, np. Facebook, czy Instagram – 48% oraz do oglądania YouTube-30%.

Wyroby tytoniowe

Badani również odpowiedzieli na pytanie o wiek, od którego ich zdaniem powinno się sprzedawać osobom papierosy i inne wyroby tytoniowe. Większość osób – 68,6% uważa, że od 18 roku życia, a 31,4% uważa że od 21 roku życia.

Większość badanych odpowiedziała, że nigdy nie zdarzyło im się, żeby osoba, która wiedzą, że jest niepełnoletnia chciała kupić wyroby tytoniowe (62,9%), 31,4% odpowiedziało, że zdarza się ale bardzo rzadko. Jedna osoba odpowiedziała, że taka sytuacja ma miejsce przynajmniej raz w tygodniu, a jedna osoba uważa, że niemal codziennie.

Według 84,8% badanych w gminie jest problem z uzależnieniem od alkoholu, 63,6% uważa, że od papierosów, natomiast 9,1% - od narkotyków, a 12,1% od dopalaczy.

Spśród badanych nieletnich 15 osób odpowiedziało, że kiedykolwiek zapaliło papierosa.

Jednym z uzależnień behawioralnych może być również pornografia. Większość punktów handlowych nie prowadzi sprzedaży czasopism pornograficznych. Jedynie 8,6% odpowiedziało, że klienci kupują czasopisma pornograficzne średnio raz na miesiąc. Badania wśród dzieci i młodzieży wskazują, że 12,1% miało kontakt z pornografią. Poza wymienionymi uzależnieniami występują także inne uzależnienia behawioralne jak np. zakupoholizm, ortoreksja czy zabiegi medycyny estetycznej.

Rekomendacje do działania w powyższym zakresie to:

1. Przeprowadzenie warsztatów poruszających problematykę użytkowania oraz wykorzystywania współczesnych mediów,

2. Systematyczne prowadzenie działań profilaktycznych w szkole mających na celu przekazanie wiedzy na temat konsekwencji zdrowotnych zażywania narkotyków, wyrobów tytoniowych i dopalaczy.
3. Rozpowszechnianie ulotek i informacji oraz inne działania profilaktyczne (działania edukacyjne prowadzone podczas różnych wydarzeń gminnych) wśród mieszkańców na temat zagrożeń jakie niosą ze sobą uzależnienia behawioralne.

III. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1939 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1673 z późn. zm.),
4. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 83, z późn. zm.),
5. Ustawa z dnia 1 lipca 2011 roku o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 450, z późn. zm.),
6. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.),
7. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym, (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1670, z późn. zm.),
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642).

IV. GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁAŃ GMINY KŁOMNICE:

1. Rozpatrywanie specyfiki problemów alkoholowych i narkotyków na terenie Gminy Kłomnice oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w ich rozwiązywaniu;
2. Zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów związanych z używaniem alkoholu, substancji psychoaktywnych, nikotyny oraz uzależnień behawioralnych;
3. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów wynikających z uzależnień na terenie gminy;
4. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z istniejącymi problemami,
5. Kreowanie i propagowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia.

Cele Programu:

Celem głównym Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież oraz osoby dorosłe z terenu Gminy Kłomnice.

Cel główny realizowany będzie w obszarach:

- **Profilaktyki uniwersalnej** – adresowanej do wszystkich mieszkańców Gminy Kłomnice (dzieci, młodzieży i dorosłych) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
- **Profilaktyki selektywnej** – adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
- **Profilaktyki wskazującej** – adresowanej do grup lub osób, które demonstrują wczesne symptomy problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia; redukcja szkód.
- **Terapii** – obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem. Realizacja programów terapeutycznych dla osób uzależnionych: program podstawowy, program pogłębiony, program dla DDA, program dla współuzależnionych.
- **Rehabilitacji** – realizacja programu readaptacji poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne oraz wspieranie działalności środowisk abstynenckich.

Cel 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie lub używających substancji psychoaktywnych oraz członków rodzin osób z problemami wynikającymi z używania alkoholu i substancji psychoaktywnych, a także dotkniętych przemocą w rodzinie.

Terapia jest ukierunkowana na radykalną zmianę stylu życia pacjentów, zmianę środowiska i uzyskanie trwałej abstynencji od środków psychoaktywnych. **Osoby**

korzystające z pomocy terapeutycznej uczą się życia poprzez społeczną interakcję (głównie w obrębie grupy); nabierają poczucia odpowiedzialności za własne zachowanie, uczą się rozumienia i wyrażania własnych emocji.

Cel leczenia w społeczności terapeutycznej wykracza daleko poza zmianę zachowań – zachowanie jest tylko objawem prawdziwych problemów.

W myśl filozofii terapii – **osoba uzależniona** musi zmienić negatywny obraz siebie na pozytywny, nauczyć się konstruktywnego radzenia sobie ze stresem i umiejętności cieszenia się z życia po to, by zmniejszyć niebezpieczeństwo powrotu do autodestruktywnych zachowań z przeszłości.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Przekazywanie informacji na temat placówek, grup terapeutycznych publicznych ośrodków zamkniętych osobom uzależnionym i ich rodziną,
2. Przekazywanie informacji na temat ruchów samopomocowych, o mitingach Wspólnoty Anonimowych Alkoholików
3. Finansowanie konsultacji lekarskich psychologa i psychiatriy/opinie dla potrzeb sądowych/osób objętych postępowaniem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
4. Składanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania w sprawie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie odwykowym

REALIZATORZY ZADANIA

1. Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
przy współpracy z
 1. Sądem Rejonowym,
 2. Wspólnotą Anonimowych Alkoholików

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

- ilość rozmów przeprowadzonych z osobami objętymi postępowaniem komisji i osobami zgłoszonymi,
- ilość osób skierowanych na badanie przez biegłych,
- ilość wydanych opinii,

- ilość złożonych wniosków do sądu

Cel 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie wsparcia psychologicznego, społecznego i prawnego.

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i integrowanie ze społecznością lokalną.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Kontynuowanie współpracy z Punktem konsultacyjnym, Poradnią Odwykową oraz zapobieganie i zwalczanie uzależnień,
2. Prowadzenie edukacji publicznej poprzez zakup ulotek, broszur i poradników, poprzez warsztaty, szkolenia i wyjazdy,
3. Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
4. Współpraca z Policją,
5. Podnoszenie kompetencji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, nauczycieli, pracowników świetlic, radnych, sołtysów,
6. Współpraca z pedagogami i psychologami szkolnymi oraz nauczycielami, dyrektorami szkół w zakresie zapotrzebowania na działania profilaktyczne w szkołach.
7. Dofinansowania funkcjonowania Centrum Integracji Społecznej proporcjonalnie do liczby osób uzależnionych od alkoholu, biorących udział w oferowanych przez Centrum zajęciach reintegracji zawodowej i społecznej.
8. Udzielenie pomocy finansowej w postaci dotacji celowej w zakresie pobytu czasowego osób w stanie nietrzeźwości z terenu gminy Kłomnice.
 - Realizacja niniejszego zapisu nastąpi poprzez zawarcie Porozumienia zgodnie Ustawą o finansach publicznych
9. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego:
 - pomoc w formie rzeczowej osobom uzależnionym i członkom ich rodzin,
 - w razie potrzeby zapewnienie noclegowni w okresie jesienno-zimowym.

REALIZATORZY ZADANIA

1. Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

przy współpracy z:

1. Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kłomnicach,
2. Punktem Konsultacyjnym działającym przy Urzędzie Gminy Kłomnice
3. Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
4. Komisariatem Policji w Kłomnicach.
5. Placówkami oświatowymi Gminy Kłomnice,
6. Centrum Integracji Społecznej w Gminie Kłomnice,

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

- ilość osób, które podjęły terapię,
- ilość osób, które terapie ukończyły,
- ilość sztuk ulotek,
- ilość egzemplarzy prasowych, ilość szkoleń, warsztatów,
- liczba wniosków złożonych do GKRPA przez zespół,
- liczba grup roboczych w pracy których uczestniczył pełnomocnik,
- ilość wniosków złożonych do GKRPA przez Policję,
- ilość szkoleń, kursów, spotkań,
- ilość spotkań, ilość wniosków w tym rozpatrzonych pozytywnie.
- liczby osób uzależnionych od alkoholu, biorących udział w oferowanych przez Centrum zajęciach reintegracji zawodowej i społecznej,
- ilość rodzin objętych pomocą
- ilość osób skierowanych do noclegowni

Cel 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- -wychowawczych i socjoterapeutycznych,

Profilaktyka jest szczególną procedurą działania, której istotą jest przeciwdziałanie zagrożeniom, których wystąpienie lub spotęgowanie w przyszłości wydaje się być bardzo prawdopodobne.

W warunkach Polskich optymalnym obszarem dla wypracowania i wdrażania działań profilaktycznych czy działań typu ograniczania szkód związanych z nadużywaniem substancji psychoaktywnych jest poziom gminy.

Profilaktyka to promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu przez rodziny, dzieci i młodzież: finansowanie zajęć, imprez i projektów realizowanych przez organizacje sportowe oraz placówki. Organizowanie lokalnych imprez i programów sportowo-rekreacyjnych, wspieranie rozwoju młodych talentów,

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Organizowanie i finansowanie na terenie szkół i innych placówek programów oraz przedstawić profilaktycznych dotyczących problematyki uzależnień,
2. Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu i substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
3. Udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach o charakterze profilaktycznym adresowanych do różnych grup wiekowych,
4. Zakup i rozprowadzanie materiałów informacyjno – edukacyjnych (książki, kasety, płyty DVD, broszury, ulotki, prenumerata czasopism, itp.),
5. Upowszechnianie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu palenia tytoniu w ciąży, zwłaszcza pod kątem wpływu alkoholu na rozwijający się płód,
6. Prowadzenie w miarę potrzeb i środków finansowych pozalekcyjnych zajęć sportowych,

7. Organizowanie i wspieranie lokalnych imprez profilaktycznych, przeglądów, wydarzeń o charakterze prozdrowotnym, rekreacyjno-portowym

REALIZATORZY ZADANIA

1. Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

przy współpracy z:

1. Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kłomnicach,
2. Placówkami oświatowymi zlokalizowanymi na terenie Gminy Kłomnice,
3. Komisariatem Policji w Kłomnicach,
4. innymi instytucjami i osobami w zakresie wspólnego reagowania na występujące problemy dot. uzależnień.

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

- ilość warsztatów, programów, spektakli,
- ilość uczniów objętych działaniami,
- ilość sfinansowanych/dofinansowanych szkoleń, kursów,
- ilość kampanii,
- ilość materiałów,
- ilość zajęć/wydarzeń,
- ilość dzieci uczestniczących,

Cel 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rehabilitacji uzależnień.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Zabezpieczenie w programie środków finansowych na działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, prowadzenie grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
2. Wspieranie działań i działalności stowarzyszeń, i instytucji w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym przemocy w rodzinie między innymi poprzez zabezpieczenie w programie środków finansowych

Wsparcie finansowe będzie przekazane w trybie konkursu ofert na podstawie ustawy z dnia 3 grudnia 2015 roku o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1670, z późn. zm.), która określa sposób powierzania realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego.

W realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego mogą uczestniczyć także podmioty, których cele statutowe lub przedmiot działalności dotyczą spraw objętych zadaniami określonymi w art. 2 ustawy o zdrowiu publicznym, w tym organizacje pozarządowe i podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1388).

REALIZATORZY ZADANIA

1. Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

przy współpracy z:

1. innymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi i osobami w zakresie wspólnego reagowania na występujące problemy dot. uzależnień.

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

PROFILAKTYKA I REHABILITACJA

Wspomaganie działalności organizacji pozarządowych, realizujących programy profilaktyczne o charakterze uniwersalnym (dla wszystkich) i selektywnym (dla grup zwiększonego ryzyka) w świetlicach, klubach młodzieżowych i innych miejscach

organizujących wolny czas dzieci i młodzieży w ich środowisku lokalnym oraz podczas wyjazdów (kolonie i obozy).

- podpisanie umów na wsparcie realizacji działań

Cel 5.

Podjęmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w art. 13 ¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w roli oskarżyciela publicznego

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Podjęmowanie działań profilaktycznych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych,
2. Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w celu wykrywania naruszeń ustawy,
3. Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych,
4. Występowanie przed sądem w roli oskarżyciela posiłkowego, w przypadku zaistnienia takiej konieczności

REALIZATORZY ZADANIA

1. Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

- ilość materiałów,
- ilość szkoleń,
- liczba sprzedawców objętych działaniami,
- ilość kontroli,

- ilość wniosków,
- ilość spraw w sądzie,

V. REALIZACJA PROGRAMU

Kluczowym aktem prawnym, na podstawie którego prowadzi się realizację działań na szczeblu lokalnym **jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii**. Program jest uchwalany przez Radę Gminy.

Zadania ujęte w gminnym programie są koordynowane przez Pełnomocnika Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, przy współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kłomnicach.

Środki finansowe na realizację programu pochodzą z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z opłat od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml. Opłaty te stanowią dochód Gminy, **który wykorzystany jest na realizację programu i nie może być przeznaczony na inne cele** (art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

Zadania przewidziane do realizacji, zapisane w Gminnym Programie są kontynuacją działalności prowadzonej w latach ubiegłych. Doświadczenia zdobywane podczas realizacji tych zadań pozwalają na coraz pełniejsze obejmowanie zasięgiem działań tych środowisk, które są najbardziej podatne na występowanie zagrożeń i problemów dotyczących patologii społecznych.

Kluczową rolę w rozwiązywaniu problemów alkoholowych na szczeblu lokalnym ustawodawca powierzył Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powoływanej przez Wójta Gminy (art.4 ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy w szczególności:

Realizowanie następujących zadań Komisji:

1. Podejmowanie działań zmierzających do spowodowania poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu.
2. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, co do zgodności z uchwałą w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Kłomnice miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.
3. Współpraca z GOPS, Policją, placówkami oświatowymi oraz Punktem Konsultacyjnym.
4. Kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi.
5. Kontrola zasad prowadzenia reklamy napojów alkoholowych.
6. Inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych ujętych w gminnym programie.
7. Uczestnictwo w pracach zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

jak również

1. **Inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkotykowych i przeciwdziałania zjawisku przemocy, a w szczególności:**
 - a) opracowanie projektu gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii zwanego dalej "programem gminnym" oraz projektów uchwał Rady Gminy,
 - b) inicjowanie i współrealizowanie działań związanych z realizacją gminnego programu,
 - c) rozpatrywanie spraw związanych z realizacją gminnego programu,
 - d) rozpatrywanie i opiniowanie sprawozdań i informacji z wykonania gminnego programu.
2. **Prowadzenie postępowań w sprawach osób nadużywających alkoholu, narkotyków oraz dopuszczających się przemocy domowej zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym:**
 - a) rozpatrywanie zawiadomień Komisariatu Policji oraz Zespołu Interdyscyplinarnego

o przypadkach uzasadniających wszczęcie postępowania o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, narkotykowemu lub terapii dla osób dopuszczających się przemocy domowej,

- b) występowanie do Sądu Rejonowego/Prokuratury Rejonowej z wnioskami o wgląd w sytuację rodziny, gdy zachodzi podejrzenie zaniedbania małoletnich dzieci,
- c) sporządzanie „Niebieskich Kart” i przekazywanie ich do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Kłomnice.

3. Zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu oraz ich usuwanie

- 1) Podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych od alkoholu przez GKRPA a zwłaszcza:
 - a. prowadzenie rozmów profilaktycznych, motywujących do podjęcia leczenia dobrowolnego,
 - b. kierowanie na badania poprzez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia alkoholowego,
 - c. bieżąca współpraca z Punktem Konsultacyjnym, oraz Sądem Rejonowym,
 - d. kierowanie do sądów wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

4. Kontrole przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.

Wynagrodzenie za pracę członków Gminnej Komisji określa się następująco:

- 1. Wydatki na wynagrodzenia i szkolenia członków komisji realizowane są ze środków budżetu gminy przeznaczonych na realizację zadań własnych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i narkomanii określonych w niniejszym Programie.
- 2. Wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala się w wysokości 5% minimalnego wynagrodzenia pracowników ustalonego rozporządzeniem Rady Ministrów na 2025r. za udział w każdym posiedzeniu tej komisji.
- 3. Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości 20% minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników, ustalonego rozporządzeniem Rady Ministrów na rok 2025.

4. Sekretarz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów alkoholowych otrzymuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości 15% minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników, ustalonego rozporządzeniem Rady Ministrów na 2025 r.
5. Wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wymienione w punkcie 3 i 4 będzie wypłacane miesięcznie.
6. W miarę potrzeb prowadzone są dyżury, na które wzywane są osoby, co do których toczy się postępowanie komisji.

Harmonogram realizacji, źródła finansowania i łączne nakłady finansowe

Gminny program realizowany będzie w ramach środków finansowych planowanych w budżecie Gminy Kłomnice, stanowiących dochody z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z opłat od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml.

VI. SPOSÓB SPRAWOZDANIA

Wójt Gminy Kłomnice sporządza raport z wykonania w danym roku Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i efektów jego realizacji, który przedkłada Radzie Gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.